

Sygn. akt IV 1 Kz 13/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV Karny - Odwoławczy, Sekcja ds. postępowań szczególnych i wykroczeń w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Maczuga

Protokolant: protokolant sądowy Anna Kapłon

przy udziale oskarżyciela publicznego inspektora Zbigniewa Zycha z Państwowej Inspekcji Pracy w Krakowie

po rozpoznaniu sprawy

E. A.

obwinionego o wykroczenie z art. 283§1 ustawy z 26.06.1974 r. Kodeks

pracy i inne,

na skutek zażalenia wniesionego przez oskarżyciela publicznego,

na postanowienie Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie z dnia 18 grudnia 2015, sygn. akt II W 1660/15/P,

w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania,

na zasadzie art. 437 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpsw, art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpsw

postanawia:

zaskarżone postanowienie zmienić w ten sposób, że jako jego podstawę powołać art. 59 § 2 kpsw w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 kpsw i art. 45 § 1 kw; w pozostałym zakresie utrzymać je w mocy a kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze wpłynął wniosek o ukaranie złożony przez Państwową Inspekcję Pracy - Okręgowy Inspektorat Pracy w K., przeciwko E. A. obwinionemu o to że:

1. Jako Prezes Zarządu Sp. z o.o. (...) (...) K., ul. (...) w okresie od 11.10.2014 r. do 27.03.2015 r. nie podporządkował zakładowej służby bezpieczeństwa i higieny pracy bezpośrednio sobie jako osobie zarządzającej zakładem pracy, tj. za wykroczenie z art.283 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662) w związku z art. 207 § 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662), §1 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 109, poz. 704, ze zmianami z 2004 r. Nr 246, poz. 2468 oraz wynikające z 2005 r. Nr 117, poz. 986),

2. Jako Prezes Zarządu Sp. z o.o. Sp. z o.o. (...) (...) K., ul. (...) w okresie od 11.10.2014 r. do 08.03.2015 r. nie zapewnił wpisania do kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla pracowników wyników pomiarów, wykazanych w sprawozdaniach (...), K., ul. (...), z przeprowadzonych na stanowiskach pracy w lipcu 2014 r. w siedzibie Spółki oraz w wyodrębnionym oddziale Spółki (w (...) w K. przy ul.(...)) badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia

pracowników, w tym dotyczących NDN hałasu, tj. za wykroczenie z art. 283 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662) w związku z art. 207 § 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662), §18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166),

3. Jako Prezes Zarządu Sp. z o.o. Sp. z o.o.(...) (...) K., ul. (...)w okresie od 11.10.2014 r. do 27.03.2015 r. nie zapewnił, aby wszyscy pracownicy (...), pracownicy tymczasowi (...)Sp. z o.o. oraz osoby (zleceniobiorcy) (...) Sp. z o.o. świadczący pracę na (...)w K., przy ul. (...) przy obsłudze suwnic i żurawi posiadali wymagane dodatkowe kwalifikacje potwierdzone wydanym przez Urząd Dozoru Technicznego zaświadczeniem kwalifikacyjnym, tj. za wykroczenie z art. 283 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662) w związku z art. 207 § 1 i 2, art. 237⁽³⁾ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662), art. 22 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r o dozorcze technicznym (Dz. U. z 2013r. poz. 963 ze zmianami oraz z 2015r. poz. 478), § 1 pkt 6 b,c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. poz. 1468), §1 pkt 2 w związku z pkt 1.1) załącznika rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 849 ze zmianami z 2003 r. Nr 50, poz. 426),

4. Jako Prezes Zarządu Sp. z o.o. Sp. z o.o. (...) (...) K., ul. (...)w okresie od 11.10.2014 r. do 27.03.2015 r. nie zapewnił, aby w zakładowej "Tabeli norm przydziału obuwia i odzieży roboczej, środków ochrony indywidualnej ..., do używania których zobowiązani są pracownicy (...)Sp. z o.o., K., ul. (...)i ul. (...)określone było, które środki stanowią środki ochrony indywidualnej, a które odzież i obuwie robocze, a także, aby podane były stanowiska pracy, na których jest niezbędne stosowanie środków indywidualnej ochrony oraz używanie odzieży i obuwia roboczego, tj. za wykroczenie z art. 283 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662) w związku z art. 207 § 1 i 2, art. 237⁽⁸⁾ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662),

5. Jako Prezes Zarządu Sp. z o.o. Sp. z o.o. (...) (...) K., ul. (...) w okresie od 11.10.2014 r. do 27.03.2015 r. nie zapewnił oznakowania barwami bezpieczeństwa zgodnie z Polskimi Normami wszystkich 4 schodów o wysokości około 15 każdy, które znajdowały się w siedzibie Spółki w K. przy ul. (...) (w budynku (...)), tj. za wykroczenie z art. 283 §1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662) w związku z art. 207 § 1 i 2, art. 214 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zmianami z Dz. U. z 2014r. poz. 1662), § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zmianami oraz z 2011 r. Nr 173, poz. 1034).

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 r. upoważniony sędzia wydał w zastępstwie Prezesa Sądu, Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w tym przedmiocie, powołując się na treść art. 57 § 2 pkt 1 i 57 § 3 pkt 1 kpsw, zaś w uzasadnieniu wskazał na fakt dwukrotnego zwracania oskarżycielowi jego wniosku o ukaranie, jako zawierającego braki formalne, oraz brak ich uzupełnienia.

Zażalenie na postanowienie złożył wymieniony oskarżyciel i podniósł:

Na podstawie art. 427 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zmianami oraz z 2014 r. Dz. U. poz. 1556) zw. z art. 109 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2008r. Nr 133, poz. 848 ze zmianami oraz z 2014r. poz. 579) oraz 438 pkt.2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zmianami oraz z 2014 r. Dz. U. poz. 1556) zw. z art. 109 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2008r. Nr 133, poz. 848 ze zmianami oraz z 2014r. poz. 579), postanowieniu zarzucam naruszenie przepisów postępowania poprzez niewskazanie w zaskarżonym postanowieniu konkretnej podstawy odmowy wynikającej z art. 5

§ 1 lub art. 61 § 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013r. poz. 395 ze zmianami oraz z 2015r. poz. 1549) do wszczęcia postępowania, co uniemożliwiło oskarżycielowi odniesienie się do właściwej według Sądu podstawy prawnej wydanego postanowienia.

Na podstawie art. 427 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zmianami oraz z 2014 r. Dz. U. poz. 1556) zw. z art. 109 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2008r. Nr 133, poz. 848 ze zmianami oraz z 2014r. poz. 579) oraz 438 pkt.2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zmianami oraz z 2014 r. Dz. U. poz. 1556) zw. z art. 109 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2008r. Nr 133, poz. 848 ze zmianami oraz z 2014r. poz. 579), postanowieniu, zarzucam naruszenie przepisów postępowania a mianowicie art. 57 § 2 i 3 pkt.1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2013r. poz. 395 ze zmianami oraz z 2015r. poz. 1549) poprzez przyjęcie, iż w przedmiotowej sprawie wniosek o ukaranie nie spełnił wymogów formalnych określonych w w.w. przepisach ustawy, gdy wymogi wniosku o ukaranie zostały spełnione.

Wniósł o uchylenie postanowienia oraz rozpoznanie sprawy przez Sąd Rejonowy na zasadach ogólnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie słusznie podnosi brak wskazania w postanowieniu konkretnej podstawy odmowy wszczęcia, wynikającej z art. 5 § 1 lub 61 § 1 kpsw.

Analiza jego treści a także akt sprawy prowadzi też do przekonania, że takich podstaw w chwili orzekania, w ogóle tu nie było. Prezes Sądu natomiast powołał nieprawidłowo jako podstawę umorzenia przepisy kpsw, wskazujące na rzekomy brak wykazania we wniosku o ukaranie - określenia zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia, a także nie podanie przepisów, pod które zarzucany czyn podpada.

Taka sytuacja jednak nie miała tutaj miejsca - co wprost wynika z analizy wniosku o ukaranie.

Z kolei w uzasadnieniu, całkowicie sprzecznie z opisaną wyżej podstawą prawną, Prezes Sądu powołał się na brak reakcji oskarżyciela na zwracanie mu wniosku o ukaranie, obciążonego brakami formalnymi, dotyczącymi braku tzw. innych danych, niezbędnych do ustalenia tożsamości obwinionego.

Takie wewnętrznie sprzeczne i nie znajdujące oparcia w przepisach art.5 § 1 lub 61 § 1 kpsw orzeczenie — nie mogłoby się ostać i nie byłoby też podstaw do zaakceptowania jego wydania, z uwagi na nie spełnienie jedynie warunków formalnych wniosku o ukaranie - gdyby nie okoliczność, która ujawniła się w toku postępowania międzyinstancyjnego - fakt, że zarzucone obwinionemu czyny - przedawniły się w dniu 27 marca 2016 r., oraz w przypadku zarzutu drugiego - w dniu 8 marca 2016 r.

Wracając jednak do wywodów, związanych z zarzutami zażalenia -

dla porządku należy zwrócić uwagę, że wprawdzie w postępowaniu karnym, dopuszcza się pogląd (patrz Komentarz do kpk pod red. T. Grzegorzcyka), że jeżeli prokurator mimo zwrócenia aktu oskarżenia do uzupełnienia braków formalnych ponownie przekaże go w tej samej postaci, prezes sądu może podzielić opinię, że akt oskarżenia nie ma braków, i nadać mu bieg albo wnieść sprawę na posiedzenie sądu, który podejmuje stosowne postanowienie

Część judykatury opowiada się tu za możliwością w takiej sytuacji umorzenia postępowania przez Sąd na podstawie przesłanki braku skargi uprawnionego oskarżyciela, część zaś jest temu pogładowi przeciwna (patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 1989 r. II KZ 56/89, OSNKW 1990, z. 4-6, poz. 22.)

Wskazuje się jednak przy tym, iż nawet dopuszczając takie rozstrzygnięcie - dopiero w zależności od rodzaju braku, którego nie usuwa mimo wezwania przez sąd prokurator, będzie można dopuścić - bądź nie, możliwość umorzenia postępowania z powodu braku skargi uprawnionego oskarżyciela. Przyjmuje się za takie przesłanki, tylko sytuację

uniemożliwiająca całkowicie określenie ram przedmiotowo podmiotowych procesu. W innych wypadkach braki formalne aktu oskarżenia, który jest sformułowany w taki sposób, że można z niego jednoznacznie odczytać wolę jego autora ścigania konkretnej osoby za popełnienie konkretnego czynu, mogą zostać w toku dalszego postępowania usunięte lub ulec prawnej konwalidacji.

Postępowanie w sprawach o wykroczenie różni się jednak od karnego, dwoma istotnymi kwestiami: samo złożenie skargi (wniosku o ukaranie) nie czyni tu stanu zawisłości sprawy a ponadto krótkie stosunkowo terminy przedawnienia ścigania, winny motywować oskarżycieli do stosowania się do zarządzeń o zwrocie do uzupełnienia braków wniosku o ściganie.

Dopóki bowiem Prezes Sądu nie wyda postanowienia o wszczęciu postępowania - roczny termin przedawnienia się wykroczeń, wynikający z art. 45 § 1 kw, nie ulega wydłużeniu. Sytuacja więc, kiedy oskarżyciel nie uzupełnia braku a stara się „przepychać” z Sądem twierdząc, iż braku takiego nie ma - bardzo szybko doprowadzi do sytuacji, gdzie wykroczenie się przedawni. Prezes Sądu formalnie nie jest limitowany w ilości możliwych do dokonania zwrotów wniosku, a od decyzji tej nie służy zażalenie.

Jak podaje się w literaturze prawniczej (patrz K. Dąbkiewicz - komentarz do kpsw) - „w przypadku gdy wezwany podmiot nie uzupełnił braków w określonym siedmiodniowym terminie, nie zachodzi konieczność podejmowania przez prezesa sądu (przewodniczącego wydziału) jakiegokolwiek decyzji procesowej, wystarczające jest w tej sytuacji wydanie zarządzenia o określeniu numeru porządkowego sprawy w repertorium W (§ 424 ust. 1 pkt 3 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej, Dz.Urz. MS Nr 5, poz. 22).”

Formalnie taka sytuacja nastąpiła już w tej sprawie - 26 listopada 2015 r. gdy wniosek o ukaranie ponownie został zwrócony, zaś oskarżyciel w terminie 7 dni go nie uzupełnił, ograniczając się do polemiki z Sądem (k.346). Dawało to podstawy do określenia sprawy jako zakończonej - bez potrzeby wydawania już zaskarżonego postanowienia z dnia 18 grudnia 2015 r. Skoro jednak ono zapadło, Sąd Odwoławczy potraktował je, jako odstępianie od decyzji o ponownym zwrocie wniosku o ukaranie.

Oczywiście, przenosząc na grunt postępowania wykroczeniowego, opisane już wyżej poglądy z komentarzy do kodeksu postępowania karnego, a dotyczące możliwości umorzenia postępowania z powodu braku skargi uprawnionego oskarżyciela - zgodzić się można, że zamiast toczyć przy pomocy licznych zwrotów wniosku o ukaranie, swoistą „walkę” z oskarżycielem, które to postępowanie nie licowałoby ostatecznie z powagą Sądu - można by zasadnie rozważać odmowę wszczęcia postępowania na podstawie art. 5 § 1 pkt 9 kpsw, tym niemniej na pewno nie wskutek okoliczności, powołanych w niniejszym postanowieniu, a dotyczących wyłącznie niezbędnego zakresu danych osobowych obwinionego. Należy też zwrócić uwagę oskarżycielowi, że ostatecznie zaleceń Sądu nie wypełnił - bo ostatnim pomysłem, który mógłby mu przyjść do głowy, było zwracanie się o dane osobowe obwinionego, do jego obrońcy, który ma ustawowy zakaz działania na szkodę swojego klienta. Istnieją natomiast stosowne państwowe rejestry spółek, czy działalności gospodarczej czy wreszcie wszelkie dane posiadać powinna firma (...), która wypłacała obwinionemu wynagrodzenie i musiała też odprowadzać podatki. Zwracanie wniosku o ukaranie nie jest „złośliwością” sądu, tylko działaniem rozsądnym, opartym o prawne podstawy. Oskarżycielowi wydaje się, że skoro skierował wniosek o ukaranie to „załatwił sprawę”. Nie obchodzi go, że braki wniosku uniemożliwią albo przeprowadzenie samego procesu albo wykonanie wyroku. Przy takim podejściu, cała dokonywana w tej sprawie przez PIP kontrola i podjęte działania - były od początku wyłącznie marnotrawstwem czasu, sił i środków.

Są to jednak kwestie już nieistotne, wobec zaistnienia przesłanki przedawnienia się zarzuconych wykroczeń. Zgodnie z opisem zarzuconych czynów, przedawniały się one bądź 27 marca 2016 r. lub w przypadku drugiego z zarzutów - 8 marca 2016 r. Przesłankę taką, Sąd musi uwzględnić w każdym czasie i na każdym etapie postępowania - stąd nie było już podstaw do uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Bezprzedmiotowe jest też obecnie, bardziej szczegółowe niż już wyżej podane, odnoszenie się do drugiego z zarzutów zażalenia (art. 436 kpk).

W sytuacji nieuwzględnienia zażalenia - kosztami postępowania odwoławczego obciąża się Skarb Państwa.

W związku z powyższym - orzeczono jak w sentencji.

SSO Wojciech Maczuga

ZARZĄDZENIE

- odnotować postanowienie,

21.04.2016r SSO Wojciech Maczuga